

ARAB TILIDA YORDAMCHI FE'LLARNI BERILISH VA TARIXI

Nosirjonov Muhammadamin Sunnatjon o'g'li

Alfraganus university

Arab filologiya yo'nalishi

2-kurs talabasi

Annotatsiya. *Ushbu maqolada arab tilidagi yordamchi fe'llar ya'ni “bo'lmoq” fe'lining arab klassikasida berilishi ko'rib chiqiladi. Arab navhshunoslari yordamchi fe'llar haqidagi qarashlari keltirib beriladi.*

Kalit so'zlar. *“bo'lmoq”, “aylanmoq”, zamon, fe'l, gap, ibora va nahv.*

Darhaqiqat, arab tilida gaplar ikki turga bo'linadi: ismiy (ot kesimli) gaplar “الاسمية الجملة” va fe'liy gaplar “الفعلية الجملة”. Arab tilida ism bilan boshlangan gaplar - ismiy gap “الاسمية الجملة” deyiladi. Ismiy gaplar “الاسمية الجملة” ning asosi ikki qismdan tashkil topadi: ega “المبتدأ” va kesim “الخبر”. Arab tilida fe'l bilan boshlangan gaplar fe'liy gaplar “الفعلية الجملة” deyiladi. Fe'liy gaplar “الفعلية الجملة” ning asosi ikki qismdan tashkil topadi: kesim(fe'l) “الفعل” va ega (fail) “الفاعل”

“الاسمية الجملة” ning boshida kelib, yordamchi fe'llari ismiy gaplar “الاسمية الجملة” yordamchi fe'llari ismiy gaplar “الاسمية الجملة” ning boshida kelib, bu fe'llar gaplarda tugallangan ma'noga ega bo'lishi uchun, xabarga muhtoj bo'ladi, shu jihatidan yordamchi fe'llar “الناقصة الافعال” ga aylanadi.

“الاسمية الجملة” ning boshiga yordamchi fe'llari ismiy gaplar “الاسمية الجملة” ning boshiga qo'shilganda, ismiy gaplarning ega(muhtado) “المبتدأ” va kesimi(xabar) “الخبر” ni ham nomlanishini, ham e'robini “عراب” o'zgartiradi. Shu jihati bilan “أخواتها كان” yordamchi fe'llari “bekor qiluvchi fe'llar”(af'alu nasixa) “الناسخة الافعال” deb ham ataladi. Masalan: “أخواتها كان” o'n uchta fe'l bo'lib, ular quyidagilardir:

دام وما برخ وما فتى وما وانفك زال وما وليس وصار وبات وأمسى وظل وأضحى وأصبح¹ كان

¹ص. - . حفني ناصف، مصطفى طموم، محمد دياب، محمد صالح. الدروس النحوية. - الإسكندرية: دار العقيدة، 1428 هـ / 2007 م

Ma'lumki, ismiy gaplar "الاسمية الجملة" ega "المبتدأ" va kesim "الخبر" dan tashkil topgan bo'lib, ega ham, kesim ham bosh kelishik "الرفع" da keladi. Lekin bu yordamchi fe'llar ismiy gaplar tarkibida kelganida, bu gaplarning raf' holatida ya'ni bosh kelishik "الرفع" da saqlab qolib, kesimini esa nasb holati "النصب" da ya'ni tushum kelishigida kelishini talab qiladi. Masalan: بارد الجو Ob-havo sovuq.

Ismiy gaplar egasi "الجو" bosh kelishikda, kesimi "بارد" ham bosh kelishikda. Bu gaplarga "وأخواتها كان" yordamchi fe'llaridan biri qo'shilganda, masalan: Ob-havo sovuq edi. "باردا الجو كان"

"مرفوع" da keladi, egasi "الاسمية الجملة", kesimi "باردا" esa "مرفوع" da keladi, Bunda o'tgan zamonda ekanligini ko'rsatmoqda.

ثلجا الماء صار - Suv muzga aylandi.

صعبا الدرس ليس . - Dars qiyin emas.

نائما الطفل مازال . - Bola haligacha uxlayapti (uxlashda davom etyapti)

ممطرة السماء أمست . Osmon yomg'irli bo'la boshladi

عمله على مكبا العامل بظل . Ishchi o'z ishiga o'ralib ketdi.

kabi gaplarga "أمسى", "زال ما", "ليس", "صار", "ظل" va "kirishidan avval, quyidagi ko'rinishda bo'lgan:

مكب العامل . ممطرة السماء . نائم الطفل . صعب الدرس . ثلج الماء عمله على .

"وأخواتها كان" yordamchi fe'l sifatida ma'nolari

1. "كان" - bo'lmoq, o'tgan va kelasi zamondagi ish-harakatni ifodalaydi. "yordamchi fe'l sifatida o'zbek tiliga edi bo'lmoq kabi shakllarda tarjima qilinadi. Masalan: Havo tunda shamolli edi, كان في معتدلا ويكون ، الليل في عاصفا الهواء كان . kunduzi iliq bo'ladi.

سهاد امتحان كان . - Imtihon oson bo'ldi.

نظيفة الحديقة كانت . - Bog' toza edi.

كان fe'li ba'zan, ayniqsa Alloh lafzining boshida kelganda doimiylikni ifoda etadi va o'zbek tiliga " -dir" qo'shimchasi bilan tarjima qilinadi.

Masalan: (رحيمًا غفورًا الله وكان) - Alloh mag'firat qiluvchi va rahmli Zotdir"

1. " أصبح " - ertalab bajarilgan ish-harakatini bildiradi. " أصبح " yordamchi fe'l bo'lib kelganda, bo'lmoq , -lashmoq kabi ma'nolarida keladi.

Masalan: الربيع في معتدلا الجو يصبح . - Bahorda havo iliq bo'ladi.

كاسال كيشي فاوللاشدي. - نشيطا المريض أصبح

3. " أضحى " yordamchi fe'l sifatida, bo'lmoq, bo'lib qolmoq kabi ma'nolarida keladi.

Masalan: تعب الفادح أضحى . - Dehqon charchab qoldi.

4. " ظل " - kun bo'yi bajarilgan ish-harakatini davom etganini ifodalaydi. " ظل " yordamchi fe'l bo'lganda, o'zbek tiliga bo'lmoq, -dir, hali kabi shakllarda tarjima qilinadi. Masalan:

صدقائه وفيما محمود ظل . - Mahmud do'stlariga (doim) vafolidir.

الحياة قيد على العجوز ظأت . - Qari xotin hali yashayapti(tirik).

5. " أمسى " yordamchi sifatida, bo'lmoq ma'nosida keladi. Masalan:

حارا الجو أمسى . - Havo issiq bo'ldi.

واضحا الامر أمسى . - Ish aniq bo'ldi.

6. " بات " yordamchi fe'l bo'lib kelganda, bo'lmoq ma'nosida keladi. Masalan:

قلقا السائق بات . - Haydovchi xavotirda bo'ldi(xavotirlandi).

الصباح حتى قلقا المعتدى بات . - Hujum qiluvchi tonggacha notinch bo'ldi.

7. " صار " yordamchi fe'l bo'lib kelganda, bo'lmoq , -lashmoq, bo'lib qolmoq kabi ma'nolarida keladi. Masalan: Narxlar ko'tarildi. صارت مرتفعة الاثمان.

زبيبا العنب صار . - Uzum mayiz bo'lib qoldi .

أعرابات الهجرة بعد صرتم أنكم اعلموا - Bilinki, sizlar hijratdan so'ng arab bo'ldingiz.

8. " ليس " - fe'li holatdagi (holdagi) inkorni ifodalaydi. "yordamchi fe'li o'zbek tiliga emas shaklida tarjima qilinadi. Masalan:

ضعفا التواضع ليس . - Kamtarlik zaiflik emas.

" " مناسباً هكذا جلوسك ليس . - Sening bunday o'tirishing munosib emas .

ليس fe'li gaplar tarkibida qo'llanilganda, uning xabariga "ب" ko'makchisi ham orttirilishi mumkin.

إشونچ hosil qilish uchun mendan shubha ketmadi. اليقين على منى الشك بأمضى لست

أفعال (أفعال) davomiylik fe'llaridan " زال ما " to'xtamaslik, davom etmoq. " زال ما " 9. (استمرار) biri bo'lib, hali, hanuz, davom etmoq ma'nosida tarjima qilinadi.

Masalan:

Fursat yaxshi bo'lishda davom etdi. - مؤاتية الفرصة زالت ما .

Yurtinmizda hanuz xursandchilik avj olmoqda. - عامرة ديارنا في ٧١ فراح يزال .

أفعال (أفعال) davomiylik fe'llaridan " انك ما " to'xtamaslik, davom etmoq. " انك ما " 10. (استمرار) biri bo'lib, hali, hanuz, davom etmoq ma'nosida tarjima qilinadi.

Masalan:

O'quvchi hanuz darslarini yodlamoqda. دروسه يستذكر التلميذ انك .

Bizning dushmanlarimiz o'rtamizda fitna yoyishda davom etyaptilar(to'xtamayaptilar). بيننا الفتن يثيرون أعداؤنا انك .

أفعال (أفعال) davomiylik fe'llaridan " فتى ما " to'xtamaslik, davom etmoq. " فتى ما " 11. (الاستمرار) biri bo'lib, hali, hanuz, davom etmoq ma'nosida tarjima qilinadi.

Masalan:

يبيكى الطفل ينك لم. (yig'ini to'xtatmadi). Bola yig'layverdi

Ezgulik (yaxshilik) davom etardi, kim undan yiroq bo'lsa, hayotning hech qanday qiymati (mazmuni) yo'q. الكرامة موفور تفتاً للحياة قيمة .

12. " برخ ما " - to'xtamaslik, davom etmoq. " برح ما " davomiylik fe'llaridan (الاستمرار أفعال) biri bo'lib, hali, hanuz, davom etmoq ma'nosida tarjima qilinadi.

Masalan:

. مابرح الضيوف غرفة الجلوس - Mehmonlar hanuz mehmonxonadalar.

. أعداؤنا يثيرون الفتن بيننا Bizning dushmanlarimiz o'rtamizda fitna yoyishda davom etyaptilar(to'xtamayaptilar).

13. " ما دام " - modomiki ekan. " yordamchi sifatida o'zbek tiliga modomiki, hamonki tarzida tarjima qilinadi. Masalan:

. مدامت مريضا فاذهب إلى طبيب - Modomiki kasal ekansan, shifokorga bor.

لن ابرح مكاني ما دام المطر منهم Yomg'ir quysa ham men joyimni hecham tashlab ketmayman.

Ushbu " كان وَاخواتها " yordamchi fe'llarining yordamchi fe'llar sifatida, ismiy gaplar oldida kelganda yuqorida keltirilgan ma'nolarda tarjima qilinadi. Bu fe'llar zamonga dalolat berib, paytni ko'rsatadi.

Mazkur " كان وَاخواتها " yordamchi fe'llar turkunga kiruvchi fe'llarining deyarli hammasi, o'z mustaqil ma'nolariga ega bo'lib, gaplar tarkibida o'z ma'nolarida ham ishlatiladi.

" وَاخواتها كان " yordamchi fe'llarining ba'zilariga qo'yiladigan shartlar

" وَاخواتها كان " yordamchi fe'llarining qo'llanilishi jihatidan, ular quyidagi uch qismga bo'linadi²:

1. Birinchi qism fe'llari sakkizta bo'lib, ular hech qanday shart talab qilmasdan egani bosh kelishikka va kesimni tushum kelishigiga soladi. Ular quyidagi sakkizta fe'l: ، كان ، أصبح ، ظل ، أمسى ، بات ، صر ، الصيف في الشتاء الجو كان صر ، Qishda ob-havo sovuq bo'lgan edi,

مثمرة الشجرة أصبح - yozda mevali bo'ldi (aylandi).

² ص.123.د. أحمد مختار عمر، د. مصطفى النحاس زهران. النحو الأساسي. - الكويت: دار السلاسل، 1994

2. Ikkinchi qism fe'llari to'rtta bo'lib, bu fe'llar oldidan inkorlik yoki taqiqlash sharti bo'lgandagina, ular egani bosh kelishikda va kesimni tushum kelishigida qo'yadi. Ular quyidagi to'rtta fe'l: مابرخ ، فتى ما ، انفك ما زال ما .

Bola haligacha uxlayapti (uxlashda davom etyapti). نائما الطفل ال ماز

"Ular ixtilof qilishda bardavom bo'lurlar" (ولا مختلفين يزالون)

(موسى إلينا يرجع عاكفين نيج لن قالوا)

"Ular: "To Muso bizga qaytmagunicha, unga ibodat qilishda bardavom bo'lamiz" dedilar"

Yoki duo qilganda ham ishlatiladi: " بخير زلت "

Bu fe'llarning inkor yuklamasi qasamdan keyin kelganda, hozirgi-kelasi zamon inkor yuklamasisiz tushurib qoldirilgan holda kelishi mumkin. Misol:

"Allohg qasamki, Yusufni zikr qilaverasan" (يوسف تذكر تفتؤ تالله)

Bu fe'llar oldidan faqatgina inkor shart emas balki, inkor ma'nosidagi fe'l va ism ham kelishi mumkin. Bunga misol quyidagi gaplarda ko'rish mumkin: fe'l bilan kelganda:

مجهذا تيرخ لست

ism bilan kelganda:

قائما منك غير زهيم .

Uchinchi qismga bitta fe'l kiradi. U quyidagi fe'l: fe'l o'zidan oldin ذام ما

" kelishi sharti bilangina, egani ماز ما " holga oid masdariy "الظرفية المصدرية" "ma " bosh kelishikda va kesirni tushum kelishigiga soladi. Uni masdariy bo'lishini ma'nosi "ma " dan keyingi masdardan yasalgannini izohlashda ekanligi. Uni holga oid bo'lishini ma'nosi esa uni holni noibi bo'lishi va vaqt oralig'i ekanlidir. Chunki u taqdiri: "حيادوامي مدة" "vaqttni davomiy muddati"dir.

Misol:

Modomiki, hayot ekanman, namoz va zakotni ado etmoqni tavsiya qildi (حيا دمت ما والزكاة بالصادة وأوصاني

Modomiki, Allah dam ma nehm ln " Modomiki, Allah bilan birga ekan, biz mag'lub bo'lmaymiz. أستطيع مادمت ساساعدك - Modomiki qodir ekanman, senga yordam beraman.

"yordamchi fe'llarining tasrifga ko'ra bo'linishi" وأخواتها كان³

Malumki, arab tilida fe'llar uch zamonda tuslanadi (tasriflanadi):

1. O'tgan zamon "الماضى"
2. Hozirgi-kelasi zamon "المضارع"
3. Amr(buyruq mayli)

yordamchi fe'llari ham zamonlarda tuslanib, tasrifga(tuslanishiga) ko'ra uch turga bo'linadi.

Tasrifda to'liq tuslanadigan fe'llar, ular ettita fe'ldir: كان - أصبح - أضحى - ظل - أمسى - بات

- Bu ettita yordamchi fe'llardan har biri uch zamonda, ya'ni o'tgan zamon, hozirgi kelasi zamon va amr(buyruq mayli)da keladi.

Quyida ba'zi misollar keltirilgan:

"Adolat ila turing" Birinchi misolda, (كونو أقوامين بالقسط)

" كان " fe'li amr ya'ni buyruq mayli ko'rinishi " كونوا " holatida kelgan.

"Alloh mag'firat qiluvchi va rahmli Zotdir" - (وكان الله غفورا رحيمًا)

Ikkinchi misolda, " كان " so'zi o'tgan zamon fe'li bo'lib kelgan.

Uchinchi misolda, (أن يكون الناس أمة واحدة)

" كان " fe'li hozirgi-kelasi zamon ko'rinishi " يكون " holatida kelgan.

يسير عليك إياه وكؤنك الفتى قومه فى ساد ببذل : وقول

To'rtinchi misolda, shoirning misralarida " كان " fe'lining masdari " كون " so'zi kelgan va "ك" uning ismi, ya'ni ان " ismi, esa " كان " ning xabari bo'lib kelgan.

Yuqoridagi misollardan ko'rinib turibdiki, " كان " yordamchi fe'li o'tgan zamon, hozirgi-kelasi zamon, amr(buyruq mayli)da kelgan va yana masdar holida ham ishlatilgan. Bundan boshqa oltita fe'l ham shu ko'rinishda bo'ladi.

نفي حرف الفاعل يسبق أن يجوز و

Bu fe'llardan oldin inkor yuklamalari ham kelishi mumkin. Misol:

Zayd turmagan edi. - قانما زيد ماكان

ص. 156- فؤاد نعمة. ملخص قواعد اللغة العربية. - القاهرة، 1983³

ثمرۃ الشجرة تصبح لم - Daraxt mevali bo'lmagandi.

Tasrifda to'liq tuslanmaydigan fe'llar, ular quyidagi to'rtta fe'ldir⁴:

- انفك - فتي زال برح

Ushbu to'rtta yordamchi fe'l ikki zamonda, ya'ni faqat o'tgan zamon va hozirgi - kelasi zamonda tuslanadi. Bu fe'llar oldidan inkor yoki taqiqlash kelishi sharti bilan. Ular biron-bir ish-harakatning davom etishini, to'xtatmaslikni anglatadi va doimo inkor yuklamasi bilan keladi. Quyida ularga misollar:

(استطاعوا إن دينكم عن برذوكم حتى يقاتلونكم يزالون)

" Ular, agar qodir bo'lsalar, sizlarni diningizdan qaytargunlaricha sizga qarshi urush qilaveradilar"

Birinchi misolda, " زال " fe'li hozirgi-kelasi zamon ko'rinishi " يزالون holatida kelgan. (خامدين حصيذا جعلناهم حنى دغواهم تلك زالت فما)

"Ularni o'sha dod-voylari biz ularni o'rilgan o'tday, sovugan kulday qilgunimizcha bardavom

Ikkinchi misolda esa " زال " fe'li o'tgan zamon ko'rinishi " زالت ما holatida kelgan. (يوسف أنذكر تفتؤ ثانتة) - Allohga qasamki, Yusufni zikr qilaverasan"

Uchinchi misolda, " فتي " fe'lining inkor yuklamasi qasamdan keyin kelganda, hozirgi-kelasi zamonda " تفتؤ " ko'rinishda inkor yuklamasisiz tushurib qoldirilgan holda kelgan.

"Otam yaxshi bo'lishda davom etyapti". مزال : أي طيبا ينفك أبي .

To'rtinchi misolda, " انفك " fe'li hozirgi-kelasi zamon ko'rinishi ينفك holatida kelgan. (موسى إلينا يرجع حتى عاكفين عليه نبرح لن قالو) "Ular: "To Muso bizga qaytmagunicha, unga ibodat qilishda bardavom bo'lamiz" dedilar"

Beshinchi misolda, " برح " fe'li hozirgi-kelasi zamon ko'rinishi " نبرح لن holatida kelgan.

⁴125.ص- 2011، الآداب مكتبة: القاهرة - الحديث اللغة علم ضوء في العربي النحو قواعد. الدين كمال علي حازم. د.

Fe'llarning navbatdagi uchinchi quyidagi ikkita tasrifda o'zgarmas yordamchi fe'l

ليس va دام ما

Bu ikki fe'l hozirgi-kelasi zamondagi ham, amr(buyruq mayli)dagi ham yordamchi fe'l bo'lib kelmaydi. ikkisi " ليس " va دام " fe'llaridir. " مادام " dagi " ما " hol ma'nosidagi masdar " ما " o'rnida kelgan

Misol: قائما التعاون دام العدو ينتصر:

Dushman hech qachon engi olmaydi hamkorlik doimiy bo'lganda.

(حيا مادمت والزكاة بالصادة وأوصاني كنت أين مبارك وجعلنى)

" Meni qayerda bo'lsam ham, muborak qildi. Modomiki, hayot ekanman, namoz va zakotni ado etmoqni tavsiya qildi".

Bu misolda, " دام " yordamchi fe'li o'tgan zaron siyg'asida kelgan " مادمت " ko'rinishida. دام " yordamchi fe'liga birikib kelgan التاء " uning ismi ya'ni " ما " ning ismi, " حيا " esa " ما " ning xabari tushum kelishigida, tushum kelishigining alomati fathadir.

(ظهورها البيوت تاتوا البربان وليس)

" Yaxshilik uylarning orqasidan kirishingizda emas"

(النساء من كأحد لستن النبي بانساء)

" Ey, Nabiyning ayollari! Sizlar ayollardan birortasi kabi emassiz"

Keyingi misollarda, " ليس " fe'li o'tgan zamonda bo'lib kelgan va bu fe'l faqat o'tgan zamonda, boshqa zamonda kelmaydi. Lekin bu fe'l o'tgan zamon fe'lllariga o'xshasada, mazmunan faqat hozirgi zamonga tegishli bo'ladi.

ليس - fe'li holatdagi (holdagi) inkorni ifodalaydi.

Sening bunday o'tirishing munosib emas. - مناسباً هكذا جلوسك ليس .

siz ishlatilmaydi. - " ما " fe'liga kelsak, bu fe'l " مادام "

لن منهمرا المطر مادام مكانى أبرح

Yomg'ir quysa ham men tashlab ketmayman.

" ismi aniq ko'rinib turuvchi ظاهر " ism(oshkora) bo'lishi mumkin va olmosh " متصل " yoki gumon(yashirin) olmosh " مستتر " bo'lishi mumkin.

" ismi - aniq ko'rinib turuvchi ism bo'lib kelganda⁵:

Bunda " واخواتها كان " ning ismi gaplarda aniq oshkora, ko'rsatilgan holda keladi.

Misol: محمودا الكاذب ليس - Yolg'onchi Mahmud emas.

Bu misolda, " واخواتها كان " yordamchi fe'llaridan biri bo'lgan " ليس " yordamchi fe'li kelgan. " ليس " ning ismi " الكاذب " bosh kelishikda, bosh kelishik alomati damma va u " ليس "ning aniq ko'rinib turgan ismidir.

" ismi - olmosh bo'lib kelganda:

Bunda " واخواتها كان " ning ismi birikma olmoshi va gumon(yashirin) olmosh bo'lishi mumkin, gaplarda aniq oshkora ko'rsatilmagan, ma'nosiga muvofiq beriladi. Misol: لنا محبة ظلت أمي انتة رجم .

Bu gaplarda " ظل " yordamchi fe'llaridan biri bo'lgan " واخواتها كان " yordamchi fe'li kelgan. " ظل " ning " ظل " birikib kelgan. " ظلت " fe'liga muannaslik belgisi " ظلت " fe'li kelgan. " ظل " ning ismi yashirin olmosh bo'lib, taqdiri(faraz) " هي " dir.

" yordamchi fe'llarning xabari_quyidagicha bo'lishi mumkin⁶:

1. " واخواتها كان " ning xabari المفرد "(bir so'z bilan ifodalangan) holda. Talaba كان الطالب نشيطا . faol edi.

Keltirilgan misolda " كان " ning خبر xabari " نشيطا ", xabar المفرد bir so'z bilan ifodalangan, tushum kelishigi holati منصوب "da, tushum kelishigining alomati fathadir.

⁵186. ص- 2011، الآداب مكتبة: القاهرة - الحديث اللغة علم ضوء في العربي النحو قواعد. الدين كمال علي حازم د.

⁶146. ص- 2011، الآداب مكتبة: القاهرة - الحديث اللغة علم ضوء في العربي النحو قواعد. الدين كمال علي حازم د.

2. " الجملة " ko'rinishi. Bunda gaplarning " كان واخواتها " xabarining gaplar " o'zi ikki turga bo'linadi: birinchisi - ismiy gaplar " جملة اسمية ", ikkinchisi - fe'liy gaplar " جملة فعلية "

Misol: شارت المدينة طرقها واسعة. Misol: Shahar ko'chalari keng emas.

Bu yerda " طرقها واسعة " ega va kesimdan tashkil topgan. ning xabari ismiy gaplar " صار "

Talabalar darslarini yodladilar(tunda). بات الطالب يستذكرون دروسهم

Fe'liy gaplar " يستذكرون " , " بات " tushum kelishigi o'rnida kelgan. " في محل نصب "ning xabari ismiy gaplar " "

3. " شبه جملة " xabarining shibhu gaplar " كان واخواتها " ko'rinishi ham ikki turga bo'linadi: birinchisi ko'makchilar bilan birga kelib, qaratqich kelishigida kelishi " الجار والمجرور " , ikkinchisi - hol(ravish) bilan qo'shilgan holda kelganda " الظرف وما أضيف إليه "

" كالعيان " "ning xabari shibhu gaplar, ليس " Birinchi misolda, ليس الخبر كالعيان ko'makchili qaratqich kelishigidagi ism.

امسى الطبيب عند المريض Doktor kasal huzirida bo'ldi.

Ikkinchi misolda, " عند المريض " "ning xabari shibhu gaplar, امسى " bilan izofa bo'lib kelgan. hol(ravish)

Shunday qilib, " كان واخواتها " yordamchi fe'llari ismiy gaplar tarkibida o'z o'rniga ega. "Xabarga ta'sir qiluvchi fe'llar" sifatida o'ziga xos vazifalari va semantik xususiyatlari boshqa tillar, xususan, o'zbek tili bilan qiyoslanganda, farqli jihatlari bor. Yordamchi fe'llarning o'zining tub (asl) semantikasiga ega bo'lib, gapdagi sintaktik vazifasi kesimga ta'sir qilishdir.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. الإسكندرية – النحوية الدروس. صالح محمد، دياب محمد، طموم مصطفى، ناصف حفني. م. 2007 / هـ 1428، العقيدة دار

2. السلاسل دار: الكويت – الأساسي النحو. زهران النحاس مصطفى د.، عمر مختار أحمد د. 1994.